

Sygn. akt VI P 199/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2017r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anita Niemyjska – Wakieć

Protokolant: stażysta Małgorzata Rymkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2017r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko Funduszowi Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. na rzecz powoda M. M. kwotę 3.895,28 zł (trzy tysiące osiemset dziewięćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia osiem groszy)

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie

III. odstępuje od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego

Sygn akt VI P 199/16

UZASADNIENIE

Powód M. M. pozwem z 30 marca 2016r. wniósł o zasądzenie od Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. kwoty 37.180,60 zł, na które składają się kwoty: 600 zł tytułem wypłaty wynagrodzenia za grudzień 2011; 8640 zł tytułem wynagrodzenia za okres od stycznia do marca 2012r.; 440 zł tytułem wynagrodzenia za kwiecień 2012r., 1120 tytułem wynagrodzenia za maj 2012; 280 tytułem kosztów podróży; 4479 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy; 2541 tytułem wynagrodzenia za okres choroby, 600,60 zł tytułem wynagrodzenia za okres choroby, 18.480 zł tytułem diet. Pozew związany był z niewypłacalnością pracodawcy – firmy (...) sp. z o.o..

(k. 2,30, 14)

W odpowiedzi na pozew Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż powód nie wykazała niewypłacalności pracodawcy w okresie, który uprawniałby do uzyskania wypłat z funduszu zgodnie z wymogami ustawy.

(k. 31-34)

W dniu 15 stycznia 2015r. powód M. M. wniósł o zasądzenie od Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. kwoty 6734,47 zł, na które składają się kwoty: 600 zł tytułem wypłaty wynagrodzenia za okres od 2 do 11 listopada 2012r.; 1732,50 zł tytułem świadczeń związanych z podróżą służbową; 950 zł tytułem wynagrodzenia za okres od 12 do 30 listopada 2012; 1500 zł tytułem wynagrodzenia za grudzień 2012r., 1600 tytułem wynagrodzenia za styczeń

2013; 85,32 zł tytułem wynagrodzenia za 1-2 lutego 2013r. 266,65 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. Pozew związany był z niewypłacalnością pracodawcy – firmy (...) sp. z o.o..do 11 listopada 2012r.; 1732,50 zł tytułem świadczeń związanych z podróżą służbową; 950 zł tytułem wynagrodzenia za okres od 12 do 30 listopada 2012; 1500 zł tytułem wynagrodzenia za grudzień 2012r., 1600 tytułem wynagrodzenia za styczeń 2013; 85,32 zł tytułem

(k. 102,110)

W odpowiedzi na pozew Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż powód nie wykazała niewypłacalności pracodawcy w okresie, który uprawniałby do uzyskania wypłat z funduszu zgodnie z wymogami ustawy.

(k. 125-128)

Wyrokiem z dnia 2 września 2015r. Sąd Rejonowy (...) w G. oddalił powództwo.

(k. 159)

Wyrokiem z dnia 18 marca 2016r. Sąd Okręgowy w G. na skutek apelacji powoda uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania, polecając sądowi I instancji z urzędu uzupełnić postępowanie,, uzupełnić dowody oraz precyzyjnie ustalić datę niewypłacalności pracodawcy.

(k. 210, 218-236)

Postanowieniem z dnia 10 października 2016r. sąd połączył obie sprawy do łącznego rozpoznania.

(k. 261)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód M. M. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B., na stanowisku pracownika budowlanego, w okresie od 9 września 2011r. do 19 lipca 2012r..

Firma ta zajmowała się wykonywaniem robót budowlanych m.in. na budowach na terenie N..

Wynajmowała ona biuro w B., przy ul. (...). Było to mieszkanie wynajęte od A. J.. Zajmował się on niektórymi sprawami spółki, pomagał zarządowi, który składał się z obcokrajowców, w załatwianiu spraw urzędowych. Jego córka A. S. (z domu J.) zajmowała się sprawami księgowymi, administracyjnymi spółki (...).

dowód: świadectwo pracy – k. 50, zeznanie powoda k. 92-94 nagranie 00:02:14-00:36:36, 00:41:58-00:48:27, zeznanie A. J. k. 330-333, nagranie 00:03:08- 00:56:00, zeznanie A. S. k. 409-410, nagranie 00:04:40-00:28:43, zeznanie powoda k. 410-411, nagranie 00:29:51-00:42:17

Stosunek pracy powoda uległ rozwiązaniu w związku ze zjazdem do kraju z powodu zakończenia pracy na kontrakcie niemieckim. Po zjeździe pracy dla powoda już nie było, ale spółka szukała dalszych kontraktów, rekrutowała dalej pracowników, nawet jeszcze w pierwszej połowie 2013r.. W lutym 2013r. powód otrzymał PIT od A. S., działającej w imieniu (...). 30 marca 2013r. spółka składa deklarację CIT 8

W maju 2013r. odbyło się Walne Zgromadzenie Wspólników, na którym odwołano dotychczasowego prezesa I. S. (jednego ze wspólników), a powołano jako prezesa M. P.. Do tego doszło do sprzedaży udziałów M. P..

Ostatnią deklarację VAT-7 spółka złożyła za sierpień 2013r. w dniu 25 września 2013r..

W ZUS spółka (...) składała deklaracje rozliczeniowe zgłaszając: w okresie od stycznia do kwietnia 2013r. od 2 do 4 pracowników, w maju 16, w czerwcu 20 pracowników, w lipcu 18, w sierpniu i wrześniu 20 pracowników. Od października 2013r. brak dokumentów zgłoszeniowych.

W dniu 3 października 2013r. doszło do dalszej zmiany w zakresie sfery właścicielskiej – M. P. sprzedał swoje udziały A. M., który został też prezesem zarządu od dnia 3 października 2013r. Zmieniono też adres spółki na ul. (...).

dowód: zeznanie powoda k. 92-94 nagranie 00:02:14-00:36:36, 00:41:58-00:48:27, pismo US k. 26 akt (...), protokół (...) i uchwały k. 298-303, umowy sprzedaży udziałów k. 304, k. 308, uchwała k. 309, umowa dzierżawy lokalu k. 310, zeznanie A. J. k. 330-333, nagranie 00:03:08- 00:56:00, pismo ZUS k. 396, zeznanie A. S. k. 409-410, nagranie 00:04:40-00:28:43, zeznanie powoda k. 410-411, nagranie 00:29:51-00:42:17

Pozwem z dnia 10 stycznia 2013r. powód wystąpił przeciwko (...) o zapłatę należności pracowniczych.

W sprawie pisma wyjaśniające składała w lipcu 2013r. A. J. (3), powołując się na udzielone jej pełnomocnictwo, i uczestniczyła w rozprawie w dniu 1 sierpnia 2013r., jednakże z uwagi na fakt, iż nie była pracownikiem spółki nie uznano jej za prawidłowo umocowaną (pełnomocnictwo nie było wystarczające).

Wyrokiem zaocznym z dnia 19 września 2013r. Sąd Rejonowy w S. zasądził na rzecz powoda od (...) sp. z o.o. 37.180,60 zł, na które składają się kwoty: 600 zł tytułem wypłaty wynagrodzenia za grudzień 2011; 8640 zł tytułem wynagrodzenia za okres od stycznia do marca 2012r.; 440 zł tytułem wynagrodzenia za kwiecień 2012r., 1120 tytułem wynagrodzenia za maj 2012; 280 tytułem kosztów podróży; 4479 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy; (...) tytułem wynagrodzenia za okres choroby, 600,60 zł tytułem wynagrodzenia za okres choroby, 18.480 zł tytułem diet.

W październiku 2013r. zostł złożony sprzeciw pozwanej spółki (...) od wyroku zaocznego, jednakże został odrzucony.

dowód: pozew k. 351, pismo k. 363-366, 374, protokół k. 376, wyrok z 19.09.13 k. 3, sprzeciw k. 56, postanowienie k. 382

Nie został złożony żaden wniosek o ogłoszenie upadłości firmy (...). Firma ta nie została wykreślona z KRS.

dowód: notatka urzędowa k. 40, k. 58, KRS k. 86-891

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. wszczął postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela M. M. przeciwko dłużnikowi (...) z dniem 7 listopada 2013r. .

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2014r. stwierdzono bezskuteczność egzekucji i umorzono postępowanie.

dowód: postanowienie – k. 69, zawiadomienie k. 5 akt (...)

Po rozwiązaniu umowy z firmą (...), po kilku miesiącach powód podjął zatrudnienie w firmie (...), powiązanej osobowo ze spółką (...). Spółki miały ten sam adres. Również i tu A. J. i A. S. pomagali prowadzić sprawy urzędowe i biurowe tej firmy.

Wspólnikiem spółki był I. F., on też był prezesem zarządu, w S. był pełnomocnikiem.

Powód był tu zatrudniony od 2 listopada 2012r. do 22 lutego 2013r. na stanowisku pracownika budowlanego. Praca, podobnie jak w (...), polegała na wykonywaniu robót budowlanych na kontraktach w N.

dowód: świadectwo pracy k. 113-114, KRS k. 150-155, zeznanie A. J. k. 330-333, nagranie 00:03:08- 00:56:00

Po rozwiązaniu umowy z powodem, spółka prowadziła jeszcze jedną budowę – na lotnisku we F.. Po zakończeniu zatrudnienia powoda, pracowali tam jeszcze jego znajomi.

Firma (...) prowadziła działalność do końca pierwszej połowy 2013r.. w lipcu 2013r. opuściła zajmowany na biuro lokal.

Ostatnią deklarację dotyczącą podatku VAT – 7 spółka złożyła dnia 25 czerwca 2013r. Z tym też dniem została wykreślona z rejestru czynnych podatników VAT.

W ZUS (...) – (...) złożyła dokumenty rozliczeniowe do lutego 2013r.

dowód: pisma banków k. 35-36 akt komorniczych (...), informacja z US k. 254, pismo ZUS k. 255, zeznanie powoda k. 258-261, nagranie 00:12:56 – 00:48:32 , pismo US k. 279, zeznanie A. J. k. 330-333, nagranie 00:03:08- 00:56:00, zeznanie A. S. k. 409-410, nagranie 00:04:40-00:28:43, zeznanie powoda k. 410-411, nagranie 00:29:51-00:42:17

Powód wniósł pozew przeciwko (...)o zapłatę wynagrodzenia oraz inne należności pracownicze w dniu 21 stycznia 2013r.

W dniu 15 kwietnia (...). wezwanie w sprawie odebrał osobiście prezes I. F. Później już, w maju, kolejne pismo odebrała A. J. (1), następne przesyłki były już tylko awizowane.

Wyrokiem zaocznym z dnia 23 maja 2013r. Sąd Rejonowy w S. zasądził na rzecz powoda od (...) sp. z o.o. 600 zł tytułem wypłaty wynagrodzenia za okres od 2 do 11 listopada 2012r.; 1732,50 zł tytułem świadczeń związanych z podróżą służbową; 950 zł tytułem wynagrodzenia za okres od 12 do 30 listopada 2012; 1500 zł tytułem wynagrodzenia za grudzień 2012r., 1600 tytułem wynagrodzenia za styczeń 2013; 85,32 zł tytułem wynagrodzenia za 1-2 lutego 2013r. 266,65 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

dowód: pozew k. 337, zpo k. 342-343 wyrok z 23.05.13 k. 104

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym wszczął postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzyciela M. M. przeciwko dłużnikowi (...) w dniu 20 sierpnia 2013r..

Postanowieniem z dnia 18 marca 2014r. stwierdzono bezskuteczność egzekucji i umorzono postępowanie.

dowód: postanowienie – k. 115, zawiadomienie – k. 6 akt komorniczych (...)

Nie został złożony żaden wniosek o ogłoszenie upadłości firmy (...). Firma ta nie została wykreślona z KRS.

dowód: notatka urzędowa z 28. (...) – akta (...) dot. (...) – (...) (biała koperta), k. 58, KRS k. 150-155

W dniu 13 lutego 2015r. powód złożył wniosek indywidualny o wypłatę świadczeń pracowniczych z FGŚP należnych od byłego pracodawcy (...) sp. z o.o. w B.. Decyzją z dnia 15 kwietnia 2015r. odmówiono wypłaty, wskazując na niespełnienie przesłanki niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu ustawy.

W dniu 24 lutego 2016r. powód M. M. złożył dwa wnioski o wypłatę świadczeń pracowniczych z FGŚP należnych od byłego pracodawcy (...) sp. z o.o.: w trybie zaliczki (art. 12 a ustawy) oraz w trybie roszczeń należnych byłym pracownikom (w trybie art. 16 ustawy).

Decyzją z dnia 3 marca 2016 roku Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. odmówił wypłaty ze środków Funduszu należności przysługujących od z tytułu zatrudnienia w firmie (...), podnosząc, iż nie jest możliwe wypłacenie jej w trybie art. 12 a ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych, albowiem powód nie pozostaje już w stosunku pracy.

W zakresie wniosku indywidualnego z 24 lutego 2016r., wskazano iż urząd podtrzymuje swoją argumentację wyrażoną w uzasadnieniu decyzji z dnia 15 kwietnia 2015r., na skutek pierwszego wniosku powoda w tej sprawie. Pouczono o możliwości odwołania się do sądu.

dowód: wniosek – k. 7, k. 41-42, k. 59 decyzja – k. 6, pismo k. 51, k. 57, decyzja k. 54-55

W dniu 27 listopada 2014 r. powód złożył wniosek indywidualny o wypłatę świadczeń pracowniczych z FGŚP należnych od byłego pracodawcy (...) sp. z o.o. w B. (w trybie art. 16 ustawy) oraz wniosek o wypłatę w trybie zaliczki (art. 12 a ustawy) oraz w trybie roszczeń należnych byłym pracownikom.

Decyzją z dnia 16 grudnia 2014r. odmówiono wypłaty, podnosząc, iż nie jest możliwe wypłacenie jej w trybie art. 12 a ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych, albowiem powód nie pozostaje już w stosunku pracy.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2015 roku Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w W. odmówił wypłaty ze środków Funduszu należności przysługujących od z tytułu zatrudnienia w firmie (...) wskazując na niespełnienie przesłanki niewypłacalności pracodawcy w rozumieniu ustawy.

dowód: wniosek – k. 136-137, wniosek o zaliczkę – akta (...) dot. (...) – (...) (biała koperta), decyzja – k. 123, k. 1336, pismo k. 51, k. 57, decyzja k. 54-55

Powód utrzymuje się z renty 625 zł., ma na utrzymaniu troje uczących się dzieci, jego żona również nie pracuje, otrzymuje zasiłek. Powód jest obecnie niezdolny do pracy, kontynuuje leczenie.

dowód: zeznanie powoda k. 92-94 nagranie 00:02:14-00:36:36, 00:41:58-00:48:27, zeznanie powoda k. 410-411, nagranie 00:29:51-00:42:17

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie Sąd orzekający oparł w szczególności na dokumentacji zgromadzonej w toku postępowania, w szczególności zawartej w aktach komorniczych oraz aktach (...) Sądu Rejonowego w S., które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a także na podstawie zeznań powoda i świadków A. J. i A. S., które Sąd uznał za wiarygodne albowiem korelowały ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Zeznania świadków były logiczne i przekonujące, aczkolwiek nie można nie zauważyć, iż z uwagi na upływ czasu od okresu rozwiązania umów powoda z (...)i(...) - (...), wiele rzeczy zatarło się już im w pamięci.

Także zeznania powoda w kilku miejscach były nieprecyzyjne, nie pamiętał on bowiem, czy dana okoliczność dotyczyła jednej, czy drugiej firmy. W razie rozbieżności zeznań powoda, sąd oparł się na wypowiedziach chronologicznie wcześniejszych, jako tych bliższych prawdzie. Sąd dał też wiarę zeznaniom powoda w zakresie, w jakim znalazła potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Dokumentom zgromadzonym w aktach sprawy Sąd dał wiarę w całości. Autentyczność i wiarygodność tych dokumentów nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł przesłanek, by czynić to z urzędu.

Ustawa z dnia 13 lipca 2006r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2006r., Nr 158, poz. 1121 z późn.zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 lutego 2007r. w sprawie wykazów, wniosków i wypłat świadczeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz.U. z 2007r., Nr 53, poz. 356) reguluje zasady i zakres ochrony roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez niewypłacalnego pracodawcę oraz warunki uruchomienia środków finansowych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Zauważyć należy, iż wypłata należności pracowniczych z Funduszu jest instytucją wyjątkową, stanowiącą wyjątek od zasady osobistej odpowiedzialności za własne długi, która spoczywa na dłużniku. Z uwagi na powyższe, warunki skorzystania z tej instytucji są ściśle w ustawie określone, i nie można ich interpretować rozszerzająco. Z uwagi na swój wyjątkowy charakter, ustawa wprowadza własne definicje pojęć, które są węższe niż te same pojęcia w rozumieniu potocznym, nie definicji ustawowej. Jednym z takich pojęć jest kluczowe dla wypłaty świadczeń z funduszu pojęcie niewypłacalności pracodawcy.

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, w brzmieniu obowiązującym w dacie składania wniosków, niewypłacalność pracodawcy zachodzi, gdy sąd upadłościowy, na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego, wyda postanowienie o:

1. ogłoszeniu upadłości pracodawcy obejmującej likwidację majątku dłużnika;
2. ogłoszeniu upadłości pracodawcy z możliwością zawarcia układu;
3. zmianie postanowienia o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku dłużnika;
4. oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy, jeżeli jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;
5. oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości w razie stwierdzenia, że majątek dłużnika jest obciążony hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w takim stopniu, że pozostały jego majątek nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania.

Data niewypłacalności jest data wydania postanowienia sądu upadłościowego o ogłoszeniu upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, data postanowienia sądu upadłościowego o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości pracodawcy w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, data uprawomocnienia się postanowienia o zmianie sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego (ust. 1 pkt 3).

Art. 4-6 ustawy wskazują przesłanki niewypłacalności w przypadku upadłości zagranicznej, co nie miało zastosowania do niniejszej sprawy.

W myśl art. 8 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy – niewypłacalność pracodawcy zachodzi również w przypadku gdy w postępowaniu krajowym w razie niezaspokojenia przez pracodawcę roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych:

- 1) na podstawie przepisów Prawa upadłościowego i naprawczego sąd upadłościowy wyda postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego, jeżeli:
  - a) majątek pozostały po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych dłużnika obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania,
  - b) wierzyciele zobowiązani uchwałą zgromadzenia wierzycieli albo postanowieniem sędziego-komisarza nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty postępowania, a brak jest płynnych funduszy na te koszty;
- 2) organ założycielski podejmie decyzję o wdrożeniu postępowania likwidacyjnego wobec przedsiębiorstwa państwowego, o ile likwidacja nie jest skutkiem przekształcenia, łączenia lub podziału tego przedsiębiorstwa;
- 3) sąd orzeknie rozwiązanie spółki handlowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.);
- 4) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, decyzję o zakazie wykonywania działalności gospodarczej, wykonywanej na takich samych zasadach, jak przedsiębiorcy polscy, przez przedsiębiorcę zagranicznego w ramach utworzonego oddziału z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

5) minister właściwy do spraw gospodarki wyda, na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, decyzję o zakazie wykonywania działalności przez przedsiębiorcę zagranicznego, w ramach utworzonego przedstawicielstwa z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) zgodnie z przepisami art. 7– 7i ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.) lub przepisami o swobodzie działalności gospodarczej organ ewidencyjny wykreśli pracodawcę będącego osobą fizyczną z Ewidencji Działalności Gospodarczej w wyniku zawiadomienia o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej lub stwierdzenia trwałego zaprzestania wykonywania przez pracodawcę działalności gospodarczej.

Data niewypłacalności jest odpowiednio dla tych przypadków: data uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego o umorzeniu postępowania upadłościowego, data wydania decyzji właściwych organów o postępowaniu likwidacyjnym, data uprawomocnienia się orzeczenia sądu, o rozwiązaniu spółki, albo data dokonania wykreślenia z ewidencji.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, nie wszczynano postępowania upadłościowego i żadne z okoliczności wskazanych w art. 3-8 nie zachodzą w przypadku firm (...) – (...)

Pozostawała zatem do rozważenia kwestia przesłanek z art. 8a ustawy, który stanowi, iż niewypłacalność pracodawcy zachodzi również w razie niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w przypadku faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę, trwającego dłużej niż 2 miesiące. Datą wystąpienia niewypłacalności pracodawcy jest dzień upływu terminu owych 2 miesięcy.

W przypadku obu podmiotów stwierdzić można, iż doszło do niewypłacalności przewidzianej w art. 8 a.

W pewnym momencie zaprzestano zatrudniania pracowników, zaprzestano wypełniania obowiązków publicznoprawnych, jak np. składanie dokumentów do ZUS i US, opłacanie należności, prezesa obu spółek w pewnym momencie przestali przyjeżdżać już do kraju, nie przebywali w wynajmowanym biurze, zaś w lipcu 2013r. opróżnili biuro, zabrali dokumenty i kontakt z nimi ustał. Jak zeznawała A. S., odbierała ona korespondencję bo przychodziła do tego mieszkania, informowała na maila o przesyłkach, ale nie wiadomo jej czy ktoś do odbierał.

Warto tu zwrócić uwagę, iż przepis ten wymienia kilka przesłanek, które muszą być spełnione łącznie:

Po pierwsze musi wystąpić niezaspokojenie roszczeń pracowniczych.

Po drugie musi to być z powodu braku środków finansowych, a nie np. z tego powodu, iż pracodawca postanowi istniejące środki finansowe przeznaczyć na inny cel (spłatę kredytu, uiszczenie należności np. podatkowych, zakup maszyn itd.);

Po drugie, musi się to wiązać z zaprzestaniem działalności, a więc de facto zamknięciem firmy, wstrzymaniem produkcji itp. W ocenie sądu o faktycznym zaprzestaniu działalności można mówić, gdy pracodawca nie działa, kontakt jest niemożliwy z osobami reprezentującymi pracodawcę, nie tylko gdy firma nie prowadzi bieżącej działalności zarobkowej, ale w ogóle nie działa. Można bowiem sobie wyobrazić sytuację, iż dany podmiot nie prowadzi produkcji, nie wykonuje usług, bo nie ma zamówień, ale jeśli np. dąży do ich uzyskania, ogłasza się, staje do przetargów, aktywnie poszukuje kontraktów, itp., to mimo braku działalności zarobkowej w danym okresie, nie można mówić o zaprzestaniu działalności. W słowie „zaprzestanie” jest element definitywności, jest zapowiedź zakończenia starań, zamknięcia działalności jako takiej. Z drugiej strony poprzez faktyczne zaprzestanie działalności należy rozumieć stan zaniechania przez przedsiębiorcę dokonywania czynności związanych z prowadzoną przez siebie działalnością, a nie związanych z formalnym istnieniem spółki (tak SO w Warszawie w wyroku z dnia 31 maja 2016r., XXI Pa 240/16. Innymi słowy pojedyncze incydentalne czynności związane z istnieniem spółki (np. dokonywanie wpisów w KRS same w sobie nie przemawiają za faktycznym prowadzeniem działalności (jej niezaprzestaniem). W ocenie sądu trzeba tu patrzeć

na całokształt, ogólny kontekst sytuacji danego pracodawcy, by z wszystkich przesłanek łącznie wysnuć wnioszek o zaprzestaniu, lub nie, działalności.

Po trzecie stan ten trwać musi co najmniej 2 miesiące.

Gdy wprowadzano ten przepis, (jak wyjaśnia Joanna Kaleta w Komentarzu do art. 8 a ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych, Lex 2012) miał on służyć umożliwieniu wypłaty pracownikom środków z FGŚP „faktycznego porzucenia przez pracodawcę oraz osoby upoważnione do działania w jego imieniu. Dotychczas bowiem w sytuacji braku organów spółki nie można było rozwiązać stosunków pracy, nie można było dokonać wypłat należnych tym pracownikom świadczeń. Tym samym rozszerzenie katalogu przypadków niewypłacalności pracodawcy na okoliczność niezaspokojenia roszczeń pracowniczych z powodu braku środków finansowych w razie faktycznego zaprzestania działalności przez pracodawcę ma na celu zapewnienie ochrony pracowników przed niewypłacalnymi pracodawcami również w sytuacji „porzucenia” pracowników przez pracodawcę.

I tak jeśli chodzi o (...), należy zauważyć, iż stosunek pracy ustał w lipcu 2012r., ale do września 2013r., spółka zatrudniała pracowników, jak wynika z pisma ZUS (k. 396) spółka w 2013r. wręcz zwiększyła zatrudnienie, z 3 pracowników w styczniu, do 20 w sierpniu i wrześniu. Koreluje to z zeznaniami powoda w sprawie (...) (k. 93, przesłuchanie powoda jeszcze przed połączeniem spraw, dotyczące tylko firmy (...)), iż po rozwiązaniu stosunku pracy w 2013r. jeszcze spółka rekrutowała oraz inne osoby dzwoniły do niego radzić się, czy warto odpowiedzieć na ogłoszenie spółki o rekrutacji. Dodatkowo ilości osób zgłaszanych do ubezpieczeń wskazują, iż w tym zakresie był ruch – nie jest to tylko formalne składanie identycznych deklaracji, tylko po to, by wypełnić obowiązek, ale dokumentowanie realnych zmian w składzie osobowym pracowników – i wskazuje, iż w tym zakresie coś się w firmie działo, skoro przybywało pracowników, to w związku z pracą, z zapotrzebowaniem. Wskazuje to na prowadzenie działalności. Do tego jak wynika z akt sprawy (...) spółka (...) starała się bronić w procesie – składane były pisma (k. 363), a jak wynika z pełnomocnictwa (k. 365) nowy prezes w maju udzielił pełnomocnictwa A. wtedy J. (1) (obecnie S.) do reprezentowania przed organami władzy i administracji, ale i składania oświadczeń woli. To ostatnie wskazuje to na działanie spółki w sferze prywatnoprawnej. Zamiany w składzie w zarządzie w maju 2013r. i następnie w październiku 2013r. wskazują na próbę wydzwignięcia spółki z kłopotów, co również pośrednio wskazuje na brak do tego momentu przesłanek zaprzestania prowadzenia działalności.

W przypadku spółki (...) można mówić o zaprzestaniu działalności najwcześniej dopiero z początkiem października – zmiana prezesa i złożenie deklaracji za wrzesień 2013r. to ostatnie działania spółki. Zgodnie z art. 8a niewypłacalność następuje po upływie dwóch miesięcy od zaprzestania działalności – tj. w tym przypadku najwcześniej początek grudnia 2013r.

Zgodnie z art. 12 ust. 1, 2 pkt 1, 2 b,e oraz ust. 3 i 4 ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w razie niewypłacalności pracodawcy niezaspokojone roszczenia pracownicze, zwane dalej „roszczeniami”, podlegają zaspokojeniu ze środków Funduszu. Przepis ten określa jakie konkretnie kategorie roszczeń pracowniczych podlegają zaspokojeniu z funduszu i za jakie okresy. I tak zgodnie z tym przepisem zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają m.in. należności główne z tytułu wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby, o którym mowa w art. 92 Kodeksu pracy, ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy należny za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek pracy. Przy czym wynagrodzenie za pracę i wynagrodzenie za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby podlegają zaspokojeniu za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy. Roszczenia z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy podlegają zaspokojeniu, jeżeli ustanie stosunku pracy nastąpiło w okresie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.

Przedkładając powyższe na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, powód nie wykazał, aby przypadające jemu należności pochodziły z okresów, o których mowa w art. 12 ustawy. Kluczowe jest tu ustalenie daty niewypłacalności

w tym konkretnym przypadku. W sytuacji spółki (...), z uwagi na prowadzenie pewnych czynności wskazujących na kontynuowanie działalności (zatrudnianie pracowników, aktywność w sprawie sądowej, zmiany w organach spółki, składanie deklaracji ZUS do września 2013r. włącznie) uznać należy, iż niewypłacalność nastąpiła, w myśl art. 8 a, najwcześniej w grudniu 2013r.. Tymczasem stosunek pracy powoda z (...) ustał w dniu 19 lipca 2012r. Nie został zachowany wymóg zakończenia stosunku pracy w okresie 9 miesięcy poprzedzających niewypłacalność.

Zatem słusznie tu Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych odmówił wypłaty, bowiem nie zostały spełnione przesłani ustawowe tejsze wypłaty.

Prawidłowo też odmówiono uwzględnienia wniosku opartego na art. 12 a ustawy, ten przepis dotyczy tylko i wyłącznie sytuacji osób trwających w istniejącym stosunku pracy, aktualnych pracowników, którym pracodawca nie płaci, co w sposób oczywisty nie miało zastosowania do powoda, którego stosunek pracy ustał.

Inaczej jednak należy ocenić sytuację związaną z niewypłacalnością spółki (...).

Tu w kwietniu 2013r. prezes jeszcze odbiera pisma (k. 342-343), jak zeznaje powód (k. 259, przesłuchanie dotyczące (...) – (...), jeszcze przed połączeniem) po zakończeniu przez niego pracy w lutym, inni pracownicy jeszcze pracowali na lotnisku we F. z tej firmy, zatem jeszcze jakieś czynności były wykonywane na wiosnę. Z drugiej strony, w dniu 25 czerwca 2013r. spółka składa ostatnią deklarację VAT 7, na podstawie której urząd skarbowy wykreślił spółkę z rejestru podatników czynnych. Powyższe świadczy o zaprzestaniu działalności zarobkowej, produkcyjnej czy usługowej, jeśli byłby bowiem obrót, byłby VAT, i konieczność istnienia w rejestrze. Dodatkowo, jak wynika z zeznań świadków, w lipcu 2013r. ustał kontakt z prezesem, wyprowadził się on z mieszkania, które było też biurem, zabrano dokumenty. Później nie stwierdzono już żadnej działalności spółki – pisma były nieodbierane, (k. 10 akt komorniczych), zamknięto rachunki (akta komornicze) zaś już w październiku komornik stwierdza, iż w firmie nic się nie dzieje. Pracowników spółka nie zgłaszała do ZUS już od marca 2013r., nie składając żadnych deklaracji ZUS.

Wobec powyższego należy uznać, iż faktyczne zaprzestanie działalności nastąpiło w lipcu 2013r.. Daje to datę niewypłacalności we wrześniu 2013r..

Jeśli się uwzględni, iż stosunek pracy powoda ustał tu 22 lutego 2013r. , to należy stwierdzić, iż zachowany w tym przypadku został ów wymóg okresu krótszego niż 9 miesięcy między rozwiązaniem stosunku pracy a niewypłacalnością w myśl art. 8 a ustawy.

Co do zasady należało zatem przystąpić do rozważenia wniosku powoda o wypłatę należności od (...) - (...).

Powód domagał się tu, zgodnie z wyrokiem sądu,

600 zł tytułem wypłaty wynagrodzenia za okres od 2 do 11 listopada 2012r.;

1732,50 zł tytułem świadczeń związanych z podróżą służbową;

950 zł tytułem wynagrodzenia za okres od 12 do 30 listopada 2012;

1500 zł tytułem wynagrodzenia za grudzień 2012r.,

1600 tytułem wynagrodzenia za styczeń 2013;

85,32 zł tytułem wynagrodzenia za 1-2 lutego 2013r. 266,65 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 i 3 cytowanej ustawy, zaspokojeniu ze środków Funduszu podlegają należności główne z tytułu:

- wynagrodzenia za pracę;

- przysługujących pracownikowi na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy;

- wynagrodzenia za czas niezawinionego przez pracownika przestoju, za czas niewykonywania pracy (zwolnienia od pracy) i za czas innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy,

- wynagrodzenia za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby, ,

- wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego,

za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy albo za okres nie dłuższy niż 3 miesiące poprzedzające ustanie stosunku pracy, jeżeli ustanie stosunku pracy przypada w czasie nie dłuższym niż 9 miesięcy poprzedzających datę wystąpienia niewypłacalności pracodawcy.

Jako że stosunek pracy został rozwiązany 22 lutego 2013r. zatem wypłacie podlegało wynagrodzenie i wynagrodzenie chorobowe powoda od 22 listopada 2012r.

Zatem kwoty 600 zł tytułem wynagrodzenia za 2-11 listopada 2012r. (pkt. 1 wyroku k. 104) nie można było pokryć z funduszu.

W zakresie kwoty 950 zł za okres od 12 do 30 listopada 2012r. (pkt. 3 wyroku – k. 104) nie można też było uwzględnić w całości, a tylko od 22 listopada.

Zatem należało ustalić, za ile dni roboczych sąd przyznał wynagrodzenie w tym punkcie – było to 15 dni. Jako że zasądzono za ten okres 950 zł, wskazuje to, iż dniówka wyniosła 63,33 (950/15). Zaś okres od 22 do 30 listopada to 7 dni roboczych, czyli 443,31 zł (63,33x7) zatem ta kwota powinna zostać pokryta z funduszu.

Do tej kwoty dochodzi zasądzone wynagrodzenie za grudzień (1500) styczeń (1600) i luty (85,32 zł) bowiem mieszczą się one w okresie wytyczonym w art. 12.

Nie przekraczają też limitu wysokości świadczenia, określonego w art. 14 ustawy.

Należne jest też świadczenie z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy –266,65 zł, ono również się mieści w terminie z art. 12 ust. 3 ustawy.

Razem daje to 3.895,28 zł, które sąd zasądził w wyroku na rzecz powoda od pozwanego, uznając, iż spełnione są przesłanki wypłaty środków z funduszu na poczet tych niezaspokojonych należności pracowniczych.

Brak było podstaw do wypłaty również kwoty 1732,50, zasądzonych w punkcie 2 wyroku tytułem należności związanych podróżą służbową. Należności te nie są wymienione w art. 12 ustawy, zatem nie podlegają pokryciu z Funduszu.

Wobec powyższego w zakresie, w jakim należności od spółki (...) nie spełniały przesłanek z art. 12 ustawy, oraz w zakresie należności od spółki (...), gdzie nie wykazano w ogóle istnienia należności, które mieściłyby się we wskazanym w tym przepisie terminie, Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. W ocenie sądu okoliczności pracy, w szczególności sytuacja majątkowa i życiowa powoda, jaka wynika z protokołów rozprawy, rodzaj zgłoszonego roszczenia, – rozważane łącznie dają podstawy do przyjęcia, iż zachodzą w niniejszej sprawie przesłanki art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Pamiętać też trzeba, iż ocena sądu, czy zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c., ma charakter dyskrecjonalny, oparty na swobodnym uznaniu, kształtowanym własnym przekonaniem sądu oraz oceną okoliczności rozpoznawanej sprawy. W związku z tym może być podważona tylko wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (post. SN z 26.01.2012., III CZ 10/12, Biul.SN 2012/4/7).

Powód wprawdzie przegrał proces w większości, jednakże względy słuszności przemawiały w ocenie Sądu za odstąpieniem jej od obciążania kosztami procesu, na zasadzie art. 102 k.p.c..

Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu według doktryny zaliczyć można nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, lecz także dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony (por. postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2011 r., IV CZ 111/11, LEX nr 1119554).

Okoliczność, że powód mógł być subiektywnie przekonany o zasadności swojego roszczenia uzasadnia zastosowanie art. 102 (zob. wyrok SN z dnia 20 grudnia 1979 r., III PR 78/79, OSP 1980, z. 11, poz. 196, z glosą W. Siedleckiego) (T.Demendecki, Komentarz do art. 102 Kodeksu postępowania cywilnego, st.prawny 1.07.2012).

Sąd w pełni aprobuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Katowicach (wyrok z dn. 11.09.2012r., V ACa 270/12, LEX nr 1223190), iż istnieje możliwość skorzystania z dobrodziejstwa art. 102 k.p.c. wówczas, gdy system skomplikowanych norm prawnych lub wysoce skomplikowany stan faktyczny wpływa na subiektywne przekonanie powoda o swej racji, pomimo zachowania należytej staranności przy wyrobieniu oceny zagadnienia oraz własnych szans procesowych.

Tymczasem zapisy ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych są napisane bardzo trudnym językiem, w sposób mało zrozumiały, trudno osobie nie posiadającej szczegółowej wiedzy prawniczej zorientować się co do szans powodzenia swojej sprawy.

Na gruncie przedmiotowej sprawy zarówno trudna sytuacja materialna i rodzinna powódki jak i subiektywne przekonanie o swej racji, poczucie pokrzywdzenia przez niewątpliwy brak zaspokojenia roszczeń pracowniczych, zdaniem Sądu uzasadniały zastosowanie art. 102 k.p.c. i odstąpienie od obciążania powoda kosztami procesu.